

מפגש למידה עם צוות בית הספר

של מי הקונפליקט הזה?

התכונות מחודשות את תפקידי המנהלות והמנהלים
בתקונפליקט בין הורים לבית ספר

השורה התחתונה

1. ביסוס הקשר של בית הספר עם ההורים על ידי שינוי מפרדיגמת "גיוס ההורים" לתפיסה של ברית עימם.

1. כאשר קונפליקט בין מורה להורה מתגלגל לשולחנם של המנהלים והמנהלות, במקום להתערב באופן ישיר בקונפליקט ולפתור אותו בעצמם, עליהם לסייע למורה לחזק את הקשר עם ההורים ולבסס את הברית ביניהם.

יחסי הורים בית ספר – הנחות יסוד

יש קשר בין התפתחות תקינה, למידה והישגים של תלמידים ובין איכות מערכת היחסים בין המורים להורים.

ילדים צריכים לתפקד בזמנית בשתי מערכות: מערכת הורית ומערכת בית ספרית. ככל שיש פחות התנגשויות בין המערכות, כך גדלה יכולתם של תלמידים לתפקד היטב.

בתי הספר נושאים באחריות גדולה יותר מאשר ההורים למיזוגן הבריא של שתי מערכות אלו.

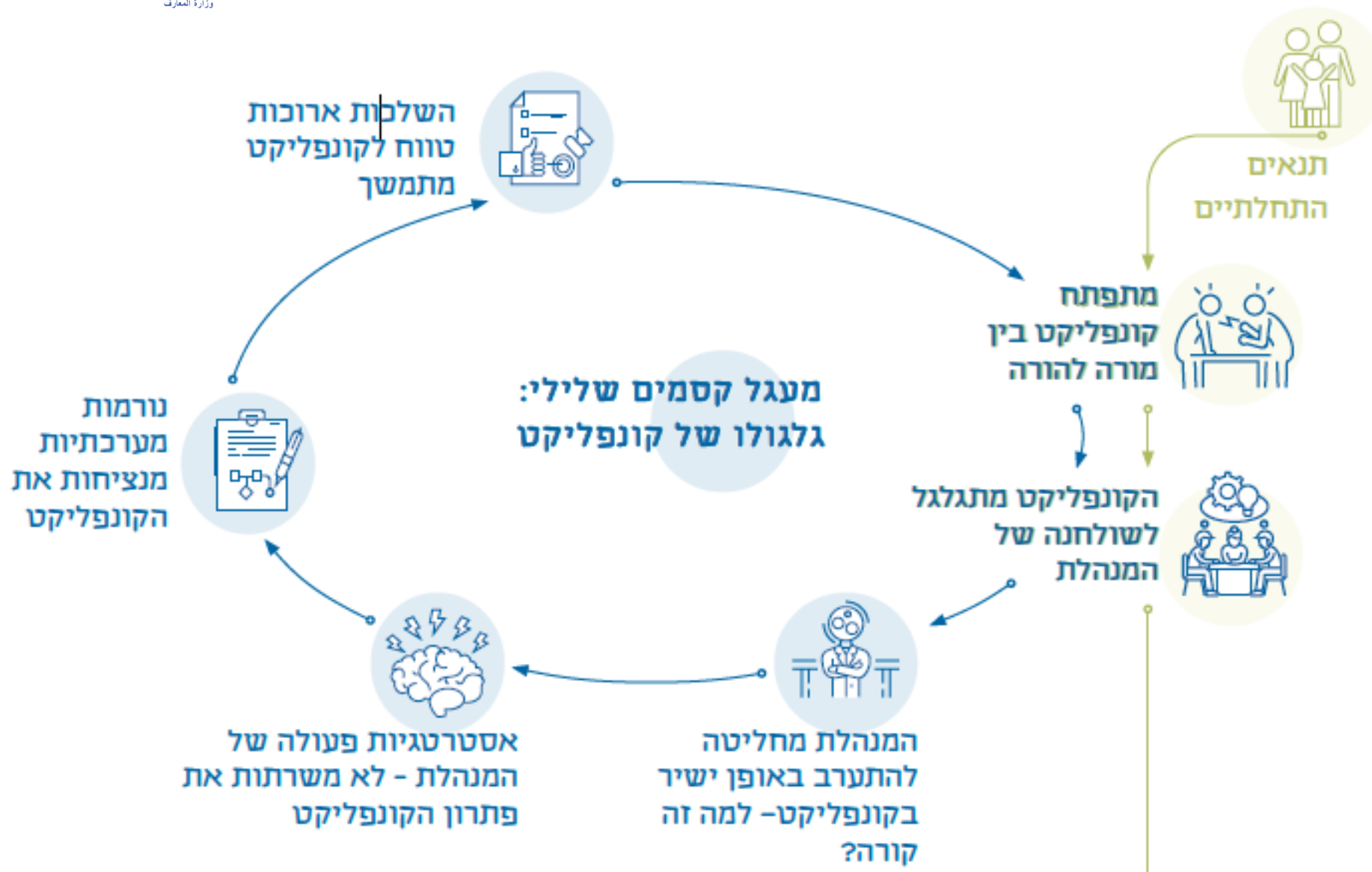
יחסי הורים בית ספר – הנחות יסוד

יחסי הורים-בית ספר רוויים במתח ובקונפליקט. הגבול בין הבית לבית הספר ובין תפקידם ואחריותם של ההורים לאלה של המורות הוא גבול מטושטש וקרקע פורייה למחלוקות. (Greenbaum & Fried 2011)

חלוקת הכח בין בית הספר להורים, אינה שווה. בתי ספר ציבוריים הם מוסדות חזקים, ממומנים על ידי המדינה ולאנשי החינוך כנציגי המוסדות הללו יש כח רב יותר (גור וזלמנסוך-לוי 2005)

רבות נכתב על יחסי בית ספר-הורים אך מעט מאוד הוקדש להבנת העמדה המיוחדת של המנהלים והמנהלות בהקשר זה.

מעגל הקסמים

תנאים התחלתיים

יחסי בית ספר הורים

- יחסים מורכבים - רצון לשותפות לצד ניכור וחוסר אמון
- מטרת סותרות: הורים רואים ילד, בית ספר רואה תלמידים
- היעדר הכשרה למורות בעבודה עם הורים
- עבודה עם הורים אינה נתפסת כחלק ממשימת ההוראה

מתפתח קונפליקט

אסטרטגיות פעולה של המורות

- מיקוד הדיון במתרחש בבית
- הימנעות משיח גלוי על תקלות בית ספריות
- מתן הנחיות ומטלות להורים

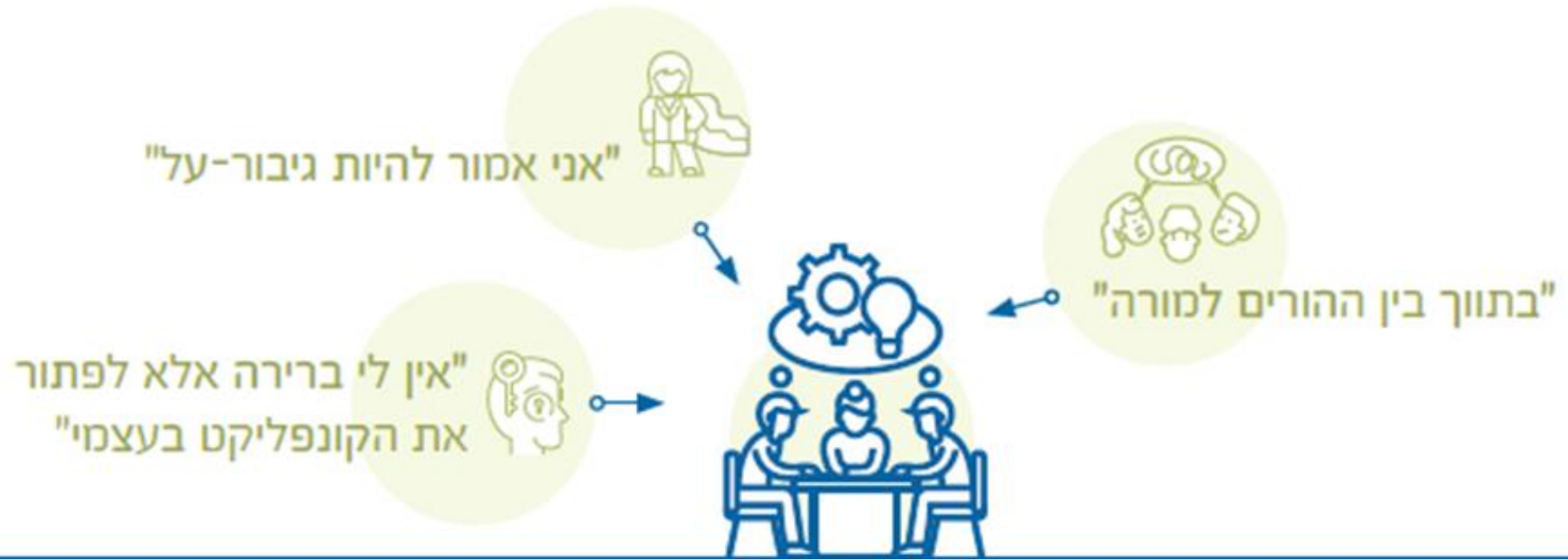
מה עובר על המורות

מטוטלת רגשית:
תנועה בין כעס על ההורים לבין רחמים כלפיהם

דפוסי חשיבה של המורות

- על ההורים להשתנות
- אנחנו תלויות בהורים
- אנחנו יודעות מה נכון
- אין להם זכות להתלונן עלינו

הקונפליקט מתגלגל לשולחן המנהלים

אין לי ברירה אלא לפתור את הקונפליקט בעצמי

סיבות גלויות

- ✓ עומס ולחץ שלא מותיר מקום לעבודת עומק עם המורות
- ✓ פחד שהאירוע יסלים ויתגלגל לפיקוח/רשות/רשת והם לא יגבו את בית הספר
- ✓ חשש מהכתמת שמו הטוב של בית הספר
- ✓ חשש מבריונות של הורים, תלונות חוזרות ונשנות, הטחת אשמה

אין לי ברירה אלא לפתור את הקונפליקט בעצמי

סיבות סמויות

עוד הנחת יסוד

מנהלות ומנהלים רבים חשים שהם לא עושים מספיק כדי למנוע את הקונפליקט ("אילו הייתי מנהלת טובה יותר זה לא היה קורה").

אולם למעשה קונפליקט הוא חלק מרכזי בקשר בין הורים לבית הספר והמשימה היא לנהל אותם ביעילות ולא למנוע אותם. (פלוטניק 2007)

אסטרטגיות הפעולה של המנהלים

אסטרטגיות פעולה של בית הספר וההשלכות

היבטים מערכתיים

- אי בהירות בנוגע למטרות
- סדירויות מכתיבות מטרות ופעולות - לא מסייעות לפתרון הקונפליקט
- שיח מתגונן - תנועה בין שפה "טיפולית" לשפה "משפטית"

התלמיד	הומרות	המנהלת	תרבות ארגונית
<ul style="list-style-type: none">• פגיעה• בהתפתחות הילד• הסלמה של בעיות הילד	<ul style="list-style-type: none">• לא מפתחות מסוגלות ומיומנות לעבוד עם הורים	<ul style="list-style-type: none">• עומס רב• מתח• תסכול	<ul style="list-style-type: none">• "לעבוד עם הורים זה בלתי נסבל"

מתי ההתערבות הישירה רצויה

- ✓ הקונפליקט כבר עוצמתי מדי והדברים יצאו משליטה
- ✓ המורה חשופה לאלימות או לפגיעה
- ✓ שינוי העמדות של המורה בלתי אפשרית
- ✓ המורה חדשה/צעירה ומרגישה שעדין איננה בשלה לניהול הקונפליקט לבדה

האלטרנטיבה: ברית מורה-הורה

המטרות בביסוס ברית:

- שגם תישמר עמדתם המקצועית של המורות וגם קולם של ההורים יבוא לידי ביטוי
- שתיווצר רמת אמון גבוהה עם ההורים
- שתגבר ההשפעה ההדדית ביניהם, כך שיוכלו ללמוד זה מזה ולתמוך האחד בשני

הנחות יסוד

1

לכל צד ידע ייחודי

2

שותפות בין שונים

3

האחריות לבניית הברית
מורה-הורה היא של המורה

דפוסי חשיבה

1

אני יכולה לשנות את חוויית
הילד בבית הספר ללא קשר
לאופן שבו פועלים ההורים

2

הורים עושים את הטוב
ביותר שהם יכולים

3

אני יכולה לסייע להורים לחוש
בטוחים יותר בהתמודדות עם
הילד שלהם ואיתי

אסטרטגיות פעולה

1

שאלת שאלות מתוך עניין
בנקודת המבט של ההורה

3

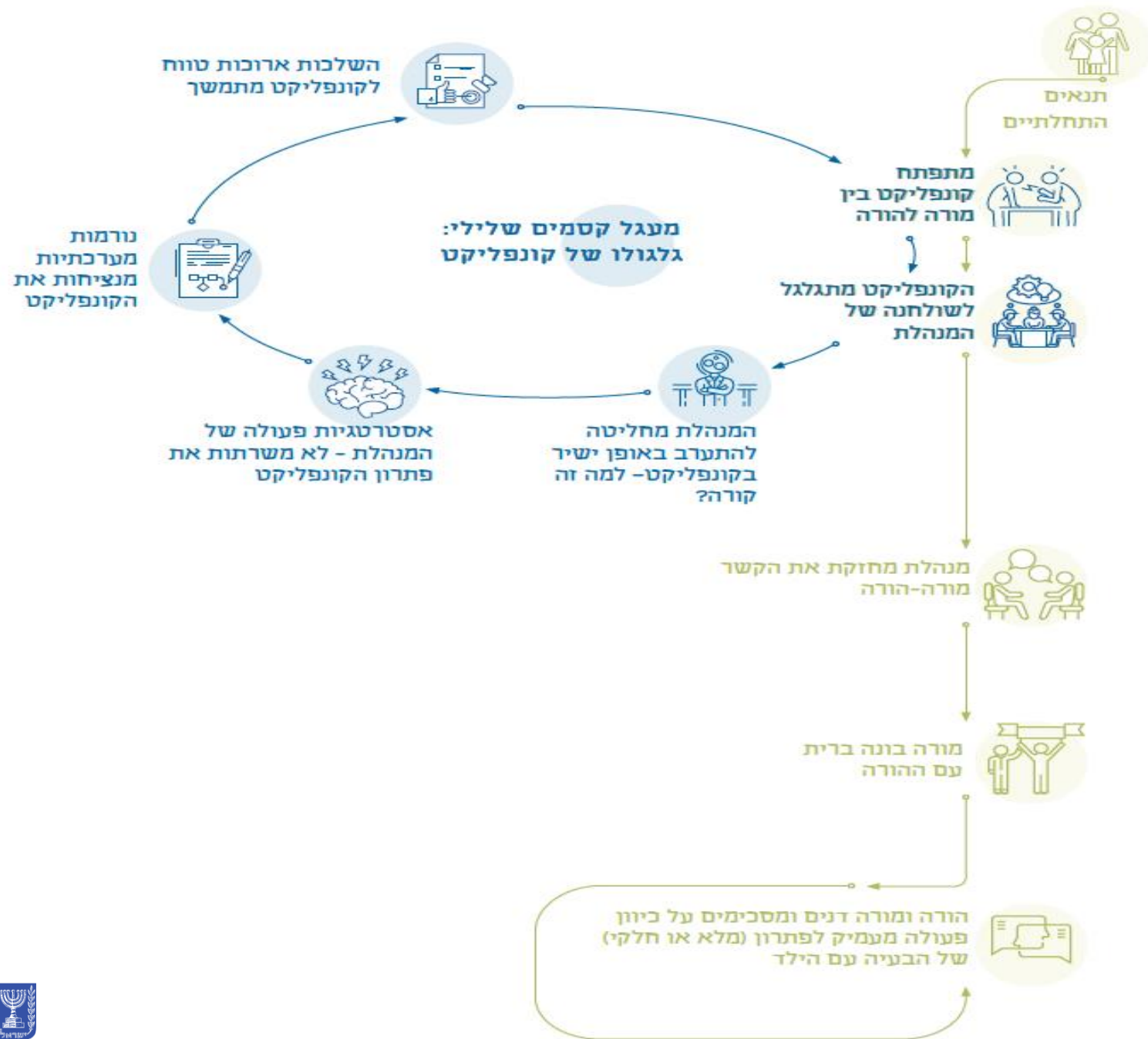
התמקדות בבית הספר
ובמה שהוא יכול לעשות - אין
לנו מנדט לשנות את ההורות

2

בניית תכנית פעולה מוסכמת
עבור הילד

4

פתיחות ושקיפות בנוגע למגבלות
מקצועיות, הודאה בטעויות
והתנצלות

אמירות של הורים שמטריפות אותנו

"זו אחריות שלכם לדאוג שלא יציקו לבת שלי"

"אתם לא עושים מספיק כדי לעזור לבת שלי"

מסירים אחריות

חושפים חולשות שלנו

לא מרוצים מהעבודה הקשה שאנחנו עושים

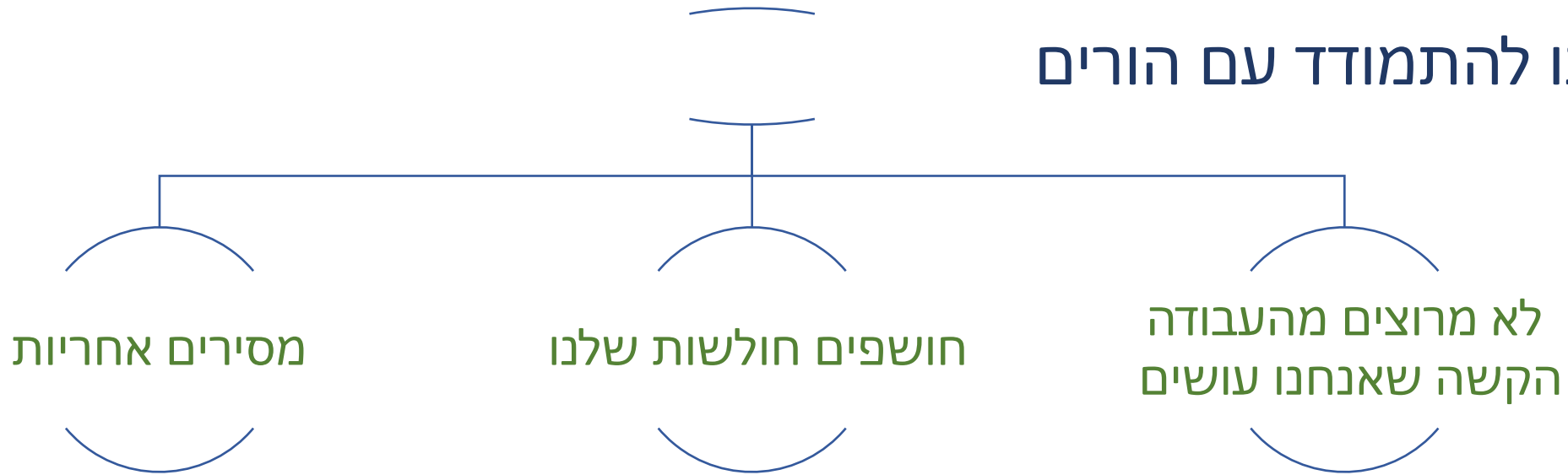
"אני מכירה את הבן שלי. אין סיכוי שהוא עשה את זה"

"הבטחתם יחס אישי. בשביל יחס כזה לא צריך בית ספר"

"זה התפקיד שלכם. בשביל זה אני שולח את הילד לבית ספר"

"זה לא מה שאמרתם בפגישת היכרות. ציפיתי לגישה אחרת"

איך פרדיגמת הברית יכולה לסייע לנו להתמודד עם הורים

"אני יכולה לשנות את
חויית הילד בבית הספר
ללא קשר לאופן שבו
פועלים ההורים"

"אני יכולה לסייע
להורים לחוש בטוחים
יותר בהתמודדות עם
הילד שלהם"

"הורים עושים את
הטוב ביותר שהם
יכולים בנסיבות חייהם
הנתונות"

פתיחות ושקיפות בנוגע
למגבלות
מקצועיות, הודאה בטעויות
והתנצלות

"אני יכולה לסייע להורים
לחוש בטוחים יותר בקשר
שלהם איתי"

התמקדות בבית הספר
ובמה שהוא יכול לעשות
- פתיחות ושקיפות בנוגע
למגבלות מקצועיות